

**Міністерство освіти і науки України
Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування
Асоціація докторів наук з державного управління
Сумський державний університет
Харківська облдержадміністрація
Харківська обласна рада
Харківська міська рада
Академія муніципального управління
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова**

СТАЛИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

МАТЕРІАЛИ

***ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ***

7-8 квітня 2017 р.

м. Харків

асортименту його продукції за рахунок виробництва соціального комплексу (товарів народного споживання) на рівні сучасних вимог якості й конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Економічна оцінка державних пріоритетів технологічного розвитку: [колективна монографія] / [Бажал Ю. М., Александрова В. П., Данько М. С. та ін.; відп. ред. Ю. М. Бажал]. – Київ : Інститут економічного прогнозування НАН України, 2002. – 320 с.
2. Державне регулювання економіки України: методологія, напрями, тенденції, проблеми / [за ред. д.е.н. М. М. Якубовського]. – К. : НДЕІ Міністерства економіки України, 2005. – 410 с.

ЕФЕКТИВНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ЯК ПІДґРУНТЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Денисенко Ірина Дмитрівна,

доктор філософських наук, професор,

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Розробка дієвого механізму забезпечення сталого розвитку сучасного суспільства, безсумнівно, є актуальною проблемою як для науковців, так й для представників владних структур.

У сучасному науковому дискурсі існує досить велика група методологічних підходів, у контексті застосування яких можливо та доцільно розглядати зазначену проблему – від інституційного підходу до системного [див., напр., 1].

З позиції офіційного визнання соціального (насамперед, політичного) конфлікту дієвою рушійною силою соціальних змін, а соціальні зміни – невід'ємною і загальною властивістю всіх соціальних структур, представниками конфліктологічного підходу (зокрема, Р. Дарендорфом, Р. Коллінзом, Е. Обершеллом, А. Туреном та ін.) передбачається, що реальними засадами сталого розвитку сучасного суспільства є «раціональне, ліберальне ставлення до соціальних колізій», до їхнього так званого «каналізування» та врегулювання» [5, р. 139 – 140].

Основна мета останніх дій – перетворити конфлікти у чинники, що сприяють підтримці рівноваги будь-якої соціальної системи в контексті її постійного розвитку за умов змін як всередині її структурних елементів, так й – за її межами [3, с. 129].

Таке перетворення (тобто, врегулювання – усунення протиріччя між суб'єктами конфлікту із залучанням третьої сторони) соціальних зіткнень пропонується здійснювати поетапно – з урахуванням певних процедурних моментів.

Найбільш детально ці моменти представлені в дослідженнях відомого німецького науковця Р. Дарендорфа (зокрема, в авторських монографіях «Соціальні класи та класовий конфлікт в індустріальному суспільстві» (1957 р.) та «Сучасний соціальний конфлікт. Нарис політики свободи» (1988 р.)) [2; 4].

У контексті досліджень німецького автора ефективність здійснення цього процесу в умовах сучасного суспільства ставиться в залежність від рівня формування певних (трьох) груп обставин. Перша з них включає наявність ціннісних передумов, які реалізуються у моменті визнання кожним учасником зіткнення існування конфліктної ситуації й у зв'язку із цим – «фундаментальної справедливості справи (частіше) опонента» [4, р. 211]. Однак таке твердження не означає прямого визнання справедливості всіх змістовних інтересів опонента. Ефективне врегулювання конфлікту неможливо як за умов проголошення розгляду всіх нереалістичних позицій опонента, так й – невинуватого, помилкового підкреслення (констатації) загальних інтересів.

Друга група обставин, що визначають ефективність урегулювання соціального конфлікту, розглядається як процес організації «груп інтересів», що відбивають конкретні позиції конфліктуючих сторін. Такі групи виступають групами в суто соціологічному значенні цього терміну, і по суті виступають реальними агентами групового конфлікту. Вони мають власну структуру, форму організації, програму або цілі, елемент членства [4, р. 180].

Третю групу умов ефективного управління конфліктною ситуацією становлять прагнення конфліктуючих сторін взаємно приймати певні формальні правила гри, що гарантують основу збереження їхніх відносин. Правила гри повинні надавати їй забезпечувати рівність можливостей для кожної із сторін і не ставити ні одну з них у нерівноправне положення стосовно іншої [4, р. 214].

При цьому й сама конкретна форма (дискусія, діалог, переговори, страйк, революція, війна), у якій виявиться те або інше протиборство інтересів, залежить, в остаточному підсумку, саме від мистецтва врегулювання розвитком конфліктної ситуації з боку керівників конфронтуючих сторін (державних діячів, профспілкових лідерів, адміністрації фірм), які усвідомлюють рівень бажання протиборчих сторін взаємно приймати певні правила гри, що становлять рамки їхніх взаємовідносин.

Крім наявності вище зазначених обставин для ефективного врегулювання соціального конфлікту, відповідно до тверджень Р. Дарендорфа, необхідне створення в структурі сучасного суспільства певних (спеціальних) інститутів парламентського або квазіпарламентського типу, основна мета яких – посередництво між конфліктуючими сторонами. Такі соціальні інститути повинні відрізнятися:

- автономністю й правочинністю в досягненні згоди між конфліктуючими сторонами;
- монополією на проведення посередницької діяльності;
- обов'язковістю ухвалених рішень для всіх учасників конфлікту;
- демократичним характером своєї діяльності.

Отже, з позиції представників конфліктологічного підходу ефективне врегулювання соціальних (насамперед, політичних) конфліктів може виступати реальним підґрунтям в забезпеченні сталого розвитку сучасного суспільства. Тобто, демократичним суспільством для забезпечення свого сталого розвитку необхідно:

- розробляти основні правила ігри для конфліктуючих сторін, заснованих на конституційних нормах і на сукупності затверджених процедур, регламентів, активно сприяючих виробленню оптимального рішення;
- покласти на парламентські органи певні обов'язки відносно формування системи ефективного примирення між політичними партіями;
- створити інститути посередництва, що складаються з певних осіб, що володіють відповідним рівнем авторитету (на той випадок якщо попередні механізми регулювання стосунків між конфліктуючими сторонами не забезпечують досягнення бажаної згоди);
- сформувати власну правову систему арбітражу, розраховану на врегулювання тих зіткнень інтересів, які безпосередньо можуть загрожувати парламентським механізмам переговорів.

Список використаних джерел

1. Байме К. Політичні теорії сучасності / Клаус фон Байме ; [пер. з нім. М. Култаєвої та М. Бойченка]. – К. : Стилос, 2008. – 398 с.
2. Дарендорф Р. Современный социальный конфликт. Очерк политики свободы / Р: Дарендорф ; [пер. с нем.]. – М. : «Российская политическая энциклопедия», 2002. – 288 с.
3. Територіальна громада: знаннєвість, дієвість : монограф. / Ю.О. Куц, В.М. Сінченко, В.В. Мамонова, С.Г. Газарян. – Харків : Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – 340 с.
4. Dahrendorf R. Class and Class Conflict in Industrial Society / R. Dahrendorf. – Stanford, California : Stanford University Press, 1965. – 350 p.
5. Dahrendorf R. Society and Democracy in Germany / R. Dahrendorf. – N.-Y. :

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Денисюк Олександр Васильович,
здобувач,

Національний університет цивільного захисту України

Нині дослідження проблеми державного регулювання сучасного сталого розвитку займаються не тільки в системі державного управління, а й розглядаються з позицій: соціології, конфліктології, глобалістики, синергетики, теорія управління, екології, та економічної теорії. Проте складність, взаємозалежність процесів, що визначають стійкий розвиток людської цивілізації на сучасному етапі, диктує необхідність вироблення інтегрального підходу до безпеки, що об'єднує накопичені знання гуманітарного і природничонаукового напрямку. Прагнення до максимально можливої безпеки завжди було однією з найважливіших характеристик, властивих як окремим людям, їх об'єднанням, так і господарюючим суб'єктам і цілим державам. У міру зростання науково-технічної і матеріальної бази розвитку економіки, посилення інтернаціоналізації і глобалізації економічної діяльності, ускладнення характеру і форм економічних стосунків і відповідно наростання нестійкості в економічних системах усіх рівнів, усього великого значення набуває економічна безпека діяльності господарюючих суб'єктів, окремих галузей економік, регіонів, національної економіки держави [1].

Сучасний період розвитку досліджень з проблем державного регулювання економічної безпеки слід охарактеризувати як період становлення нового напрямку в державному. Тому формування державного регулювання економічної безпеки є об'єктивна потреба часу. Особливо гостро вона відчувається при виробленні стратегії стійкого розвитку в умовах наростання диференціації між суб'єктами держави. У зв'язку з цим важливе значення набуває дослідження і моніторинг динаміки еволюційних процесів в соціально економічному і природному середовищі і коригування на цій основі стратегії державного регулювання економічної безпеки суб'єктів усіх рівнів, у тому числі територіальних об'єднань [2].

Багато авторів сходяться на тому, що найбільшу загрозу існуванню країни, її безпеці представляють величезний розрив між виробництвом і споживанням. Таким чином, вивчивши методологічні основи стійкості і державного регулювання економічної безпеки, можна зробити наступні висновки:

у державному регулюванні економічна безпека розглядається як здатність економіки до стабільного і стійкого розвитку, прогресу і вдосконалення. Під державним регулюванням безпекою економічної системи ми розуміємо її стан, при якому вона здатна з певною достовірністю своєчасно розпізнавати і блокувати чинники небезпеки, які можуть привести до порушення функцій елементів системи і зв'язків між ними, внаслідок чого може статися порушення або руйнування системи [3];

суть економічної безпеки відбивається системою порогових значень економічних показників. Коли певні економічні показники нижчі за порогові показники, можна говорити про безповоротність цього процесу. В цьому випадку ситуація починає наблизитися до фрустрації.

Список використаних джерел

1. Узунов Ф.В. Підвищення соціальної відповідальності бізнесу як передумова рівноправного партнерства між державою і бізнесом // Економіка та держава. – 2014. - № 1. –